

Datum

2021-12-07

Vår referens

Thomas Sterner

Avdelningschef

Thomas.Sterner@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Utveckling av fotbollsplaner 2022-2024 FRI-2021-2778

Sammanfattning

Fritidsnämndens största anläggningsområde är fotbollsplaner. I ett växande Malmö är behovet av fler platser för fotboll och andra idrotter på fotbollsplanerna stort. Särskilda medel har avsatts i Malmö stads budget för att utveckla fotbollsplanerna i Malmö. I detta ärende beskrivs den planerade utvecklingen av fotbollsplaner i Malmö under perioden 2021- 2024

Förslag till beslut

Fritidsnämnden beslutar att förvaltningen ska beställa omläggning av grusplanen på Gullviksborgs idrottsplats till konstgräs.

Fritidsnämnden beslutar att förvaltningen ska beställa omläggning av en plan på Klagshamns idrottsplats till konstgräs.

Fritidsnämnden beslutar att förvaltningen ska beställa omläggning av grusplanen på Oxievångs idrottsplats till konstgräs.

Fritidsnämnden beslutar att förvaltningen ska beställa omläggning av grusplanen på Lindängens idrottsplats till konstgräs.

Fritidsnämnden beslutar att förvaltningen ska beställa omläggning av grusplanen på Dalhems idrottsplats till konstgräs.

Fritidsnämnden beslutar att förvaltningen ska beställa omläggning av grusplanen på Heleneholms idrottsplats till konstgräs.

Fritidsnämnden beslutar att förvaltningen ska utreda förutsättningarna för omläggning av grusplanen på Bulltofta idrottsplats till konstgräs.

Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse fritidsnämnden 211215

Beslutsplanering

Fritidsnämndens ordförandeberedning 2021-11-30

Fritidsnämndens Arbetsutskott 2021-12-09

Fritidsnämnden 2021-12-15

Beslutet skickas till

[Här skriver du vem beslutet ska skickas till efter att protokollet är justerat, ange funktion eller

organisation. Uppgifterna överförs till protokoll och protokollsutdrag. I fliken expediera till, på ärendekortet, anger du fullständiga uppgifter som exempelvis e-postadress, som en information till nämndsekreteraren . Om beslutet inte ska expedieras, kan denna text och rubrik tas bort.]

Ärendet

Inledning

Fritidsnämnden ansvarar idag för 21 fullstora gräsplaner (+10 gräsbollfält), 25 konstgräsplaner, 11 grusplaner och 1 hybridgräsplan. Gräsplanerna, som är dränerade, har bevattningsanordning och är uppbyggda för idrottsanvändning, används under sommarsäsongen. Bollfälten, som inte är dränerade, inte har bevattning eller är uppbyggda för idrottsbelastning, utan mer är att anse som vanliga gräsmattor, används av ungdomsfotboll under sommarsäsongen. Konstgräsplanerna används hela året. Grusplanerna är också möjliga att använda hela året. Underlaget grus är numera inte ett underlag som används till föreningsdrivet fotbollsspel utom i undantagsfall. Det är få kommuner i Sverige som har kvar så många grusplaner som Malmö.

Antal utövare av fotboll har ökat i Malmö de senaste åren. Även under 2020 och 2021, de år då Coronapandemin påverkade som mest, har antalet fotbollsspelare ökat i föreningarna. Totalt antal fotbollsspelare i Malmö 2020 var 15982 st. Ökningen var större än befolkningsökningen sett i andel av befolkningen. Mellan 2018 – 2020 ökade antalet fotbollsspelare med ca 20 % medan befolkningsökningen under samma period var ca 3 %. Särskilt stor var ökningen på flicksidan vilket medfört att andelen flickor som spelar fotboll närmast sig pojkarnas nivåer något. 2018 var flickornas andel ca 17%. 2020 var flickornas andel ca 21 %. Under perioden 2018 -2020 ökade antalet fotbollsspelande flickor i föreningarna med 28 %, medan de fotbollsspelande pojkarna ökade med 10 %.

Flera föreningar, särskilt i västra och norra Malmö, har de senaste åren rapporterat att köerna till deras fotbollsverksamheter ständigt växer. Några föreningar uppger att de har upp mot 300 barn i kö till föreningens verksamhet. Det är svårt att fastställa ett exakt antal unga som sammantaget är upptagna i fotbollsföreningarnas köer. Siffror upp mot 800 – 1000 unga nämns i det sammanhanget. Alla föreningar i Malmö har inte kö till sina verksamheter, flera föreningar rapporterar att de kan ta mot fler medlemmar. Beläggningsgraden på anläggningarna är generellt hög och utrymmet för att bilda nya grupper är begränsat.

Ekonomiskt utrymme

I den övergripande investeringsplaneringen inom Malmö stad, vilken för fritidsnämndens ansvarsområde bygger på den årliga lokalbehovsplaneringen, ingår att det årligen planeras en ny fotbollsplan i Malmö samt byte av konstgräset på två konstgräsplaner. För att hantera tillkommande driftkostnader till följd av denna utveckling kan fritidsnämnden, utöver befintlig ram, använda det demografikompensatoriska utrymme som årligen avsätts för fritidsnämndens verksamhet. Kommunfullmäktige har utöver detta beslutat om att från 2022 öka fritidsnämndens ram med 3.5 mkr för att kunna finansiera omläggning av grusplaner till konstgräsplaner. Det samlade ekonomiska utrymmet för utveckling av fotbollsplaner innebär en möjlighet att göra ca 7 nya fotbollsplaner (omvandla grusplaner till konstgräsplaner) under perioden 2022-2024 samt byta konstgräs på två planer per år under de kommande åren. Efter 2024 innebär den nuvarande planeringen att en ny fotbollsplan kan läggas per år samt ett fortsatt byte av gamla konstgräsplaner till nytt konstgräs (eller motsvarande).

Att omvandla en grusplan till konstgräs medför en årshyra om ca 700 – 900 tkr beroende på vilka markarbeten som måste göras. Belysningsarbeten, projekteringsarbetets omfattning samt materialval påverkar också årshyran.

Att byta ut en befintlig konstgräsplan kan medföra en ökad årshyra om ca 200 - 400 tkr beroende på samma faktorer som ovan. Normalt sett ska befintliga konstgräsplaner markarbeten eller belysningsanordningar inte behöva göras om, men det förekommer undantag. Även om den gamla konstgräsplanens konstgräs är avskrivet så kostar ett nytt konstgräs mer idag än för 10-12 år sedan då det lades.

Konstgräs

Det pågår i Sverige och Europa ett omställningsarbete för att utveckla, och på sikt avveckla, konstgräsplaner, särskilt de med plast- eller gummigranulat. Granulat (ifyllnadsmaterial) krävs i konstgräsplanerna för att förbättra spelegenskaper, minska skaderisk, samt att hålla konstgräset på plats. Malmö stad deltar aktivt i detta arbete och flera förvaltningar inom Malmö stad har antagit Malmö stads plan för utfasning av konstgräs. Fritidsnämnden har genomfört de åtgärder som fastställts i de inledande faserna, t ex att förse varje konstgräsplan med skyddande åtgärder som sarger, filter i brunnar, utökad maskinskötsel, borststationer för spelarna, ändrade skötselrutiner samt informationsinsatser. Fritidsnämnden och flera andra kommuner testar naturbaserade granulat. I Malmö har testats ett granulat som är tillverkat av sockerrör. På andra håll har man testat olika andra material som t ex granulat tillverkade av kokos, kork, druvkärnor, träflis mm. Hittills har inte något av de naturbaserade granulaten bedömts fungera lika väl som traditionella gummigranulat utomhus. Det sockerrösbaserade granulatet i Malmö, som finns inomhus i kombihallen, har fungerat bra inomhus men har på andra håll i Sverige inte fungerat tillfredställande på utomhusplaner.

De skyddande åtgärderna som vidtagits på Malmös konstgräsplaner har givit god effekt. Granulat som försvinner från planerna bedöms i dagsläget vara på nivåer som underskrider 50-70 kilo per plan och år. I tidiga rapporter, före skyddande åtgärder vidtogs, nämndes siffror i nationella rapporter om ett bortfall av granulat på ca 2-3 ton per år och plan.

De befintliga konstgräsplanerna behöver bytas ut efter ca 10 år, till följd av att planerna slits och tappar sin kvalitet. Äldre planer släpper ifrån sig mer plaster och slitaget innebär större skaderisk och försämrade spelegenskaper. Det gör att äldre planer kan bedömas som olämpliga för matchspel.

De senaste konstgräsplanerna som lagts i Malmö har varit planer utan granulat, dvs enbart med sandfyllnad. Det gäller t ex nya konstgräsplaner på Lindängens Idrottsplats, Sorgenfri Idrottsplats och Hyllie Idrottsplats. Sanden håller konstgräset på plats och konstgräsets uppbyggnad tillsammans med sanden ger tillräckligt bra spelegenskaper för att planerna ska vara godkända för spel på ungdoms- och seniornivåer (breddfotboll). Elitplaner, som t ex den på Malmö IP, kräver annan uppbyggnad och den förses med tillverkad gummigranulat för att vara godkänd för spel på elit- och europainivå.

När det gäller avfallshanteringen av gamla planer så har detta område utvecklats de senaste åren. Numera strävar man efter att återanvända gammal granulat i de nya planerna. Går inte det, eller

om man inte vill det, kan plaster och granulat återvinnas på flera platser i Sverige och t ex Danmark. Återvinningsfrågan är numera en viktig del i upphandlingen av nya konstgräsplaner.

Inom den kommande perioden (2022 – 2024) kommer följande 9 konstgräsplaner att bytas ut till följd av att de är utslitna: Mellanhedens idrottsplats, Bäckagårds Idrottsplats (2 planer), Kroksbäcks Idrottsplats, Mariedal Idrottsplats, Lindängens Idrottsplats, Kirsebergs Idrottsplats, Oxievångs Idrottsplats, Heleneholms idrottsplats.

Grusplanerna

Inom fritidsnämndens ansvarsområde finns idag 11 fullstora grusfotbollsplaner. De används i begränsad omfattning till följd av att underlaget inte anses funktionellt av fotbollsöreningarna för deras verksamhet. Dessa planer finns på följande idrottsplatser:

- Bulltofta Idrottsplats
- Dalhems Idrottsplats
- Gullviksborgs IP
- Heleneholms IP
- Husiegårds IP (2 st)
- Limhamns Idrottsplats
- Lindängens idrottsplats
- Oxie Idrottsplats
- Oxievångs idrottsplats
- Rosengård Norra (halv grusplan)
- Tygelsjö Idrottsplats

1

Eftersom fotbollsplaner är ytkrävande och befolkningen i Malmö har ökat och beräknas att fortsatt öka är det viktigt att bevara och utveckla de fotbollsplaner som finns, då det kan vara svårt att framöver få plats med nya fotbollsplaner i Malmös bostadsområden. Vilka grusplaner som främst bör förses med mer funktionellt spelunderlag (konstgräs) har bedömts utifrån en del olika variabler och förutsättningar för varje grusplan som redovisas nedan.

Bulltofta Idrottsplats: denna Idrottsplats ligger i Kirseberg i relativ närhet till både Dalhems Idrottsplats och Kirsebergs Idrottsplats. På Bulltofta Idrottsplats finns enbart en grusplan och inga byggnader alls (dvs inga omklädningsrum, toaletter, förråd, servicelokaler eller personallokaler mm). Planen har elbelysning. Idrottsplatsen ligger inom ett planområde för utveckling av Kirsebergs södra delar och kan komma att flyttas till annan plats i området, för att ge plats åt bostäder mm på den plats där idrottsplatsen ligger idag. Om planen flyttas kommer den att förses med konstgräs (eller motsvarande). Idrottsplatsen är också under utredning för placering av en ny simhall i Malmö. Förvaltningen föreslår att fortsatt utredning genomförs om möjligheterna att förse Bulltoftas grusplan med konstgräs.

Dalhems Idrottsplats: Idrottsplatsen ligger i Kirseberg intill de gamla fängeslokaler (som är i planeringsfas för omvandling till bostäder). Idrottsplatsen består idag av en gräsplan och en grusplan samt två mindre bollfält. På idrottsplatsen finns funktionella omklädningsbyggnader, klubbstugor, förråd, servicebyggnader mm. Idrottsplatsen har ett stort upptagningsområde och två föreningar (en för pojkar och en för flickor) delar idag på gräsplanen. Grusplanen är under utredning att bli en skyfallsyta med koppling till de nya bostäderna på fängelsetomten.

Förvaltningen förslår att denna grusplan läggs om till konstgräs så snart det går med hänsyn till ovan beskrivna omständigheter. Det skulle bli ett positivt tillskott till Kirsebergsområdet som i övrigt endast har en konstgräsplan (på Kirsebergs Idrottsplats).

Gullviksborgs Idrottsplats: Idrottsplatsen består av en gräsplan, ett bollfält med gräs och en grusplan, samt löparbana och basketplan. På idrottsplatsen finns funktionella omklädningsbyggnader, föreningsytor, förråd, servicebyggnader mm. Idrottsplatsen har ett stort upptagningsområde i sydöstra Malmö. Flera föreningar för både pojkar och flickor är aktiva på idrottsplatsen. Idrottsplatsen är under utredning för en ny simhall i Malmö. Förvaltningen förslår att denna grusplan läggs om till konstgräs så snart det går med hänsyn till ovan beskrivna omständigheter.

Heleneholms Idrottsplats: Detta är en av Malmös största idrottsplatser, med två gräsplaner, en konstgräsplan och en grusplan. På idrottsplatsen finns och en fröidrottsanläggning och flera byggande med omklädningsrum, förråd, personallokaler, servicebyggnader och klubbstugor mm. Idrottsplatsen har ett stort upptagningsområde i centrala Malmö. Flera fotbollsföreningar med främst pojker verksamhet är aktiva på idrottsplatsen. Fröidrottsföreningarna är mer jämställda och fröidrottsanläggningen är en av två anläggningar på vilken det bedrivs föreningsdriven fröidrottsverksamhet i Malmö. Idrottsplatsen är under utredning för en ny simhall i Malmö. Förvaltningen förslår att denna grusplan läggs om till konstgräs så snart det går med hänsyn till ovan beskrivna omständigheter och i samplanering med bytet av den befintliga konstgräsplanens konstgräs (planerat till 2023).

Husiegårds Idrottsplats: Idrottsplatsen ligger i östra Malmös utkanter. På idrottsplatsen finns flera byggnader med idrottslokaler, omklädningsrum, förråd, föreningslokaler mm. Utomhus finns en gräsplan, en konstgräsplan och två grusplaner. Upptagningsområdet är relativt stort och idrottsplatsen behöver utvecklas. Grusplanerna ligger intill ett mindre vattendrag och marken under planerna bedöms vara sank och svårarbetad. Miljön bedöms som känslig. Utifrån denna information föreslår förvaltningen att dessa två grusplaner i detta skede inte byggs om till konstgräsplaner. Det bör utredas vidare hur dessa planer på bästa sätt kan användas för fritidsaktiviteter i framtiden.

Limhamns Idrottsplats: På denna idrottsplats för västra delarna av Malmö finns idag två konstgräsplaner, en grusplan och två mindre bollfältsytor för fotboll. Det finns och en ishall, 7 grustennisbanor och en sporthall vid och på idrottsplatsen. På idrottsplatsen finns funktionella omklädningsbyggnader, föreningslokaler, förråd, servicebyggnader mm. A-planen har utvecklats till att ha kapacitet för allsvensk damfotboll. På halva grusplanen finns idag skolbaracker som används som evakueringslokaler för grundskolorna inom Malmö stad. De planeras att stå kvar på grusplanen fram till ca 2026. På den kvarvarande halva grusplanen kommer det att under 2022 läggas konstgräs, som flyttas från Malmö Idrottsplats (arenan) då den planen byts ut till ny konstgräsmatta sommaren 2022. När skolan flyttar sina baracker kan med fördel hela grusplanen läggas om till konstgräs (eller motsvarande). På denna idrottsplats verkar flera föreningar, bland annat en av Sveriges största fotbollsföreningar (LB07 med ca 1500 aktiva), vilka vid flertalet tillfällen rapporterat om kö till sin verksamhet på upp till 250 unga.

Lindängens Idrottsplats: Denna idrottsplats är också en av Malmös största idrottsplatser med en omfattande verksamhet inom flera föreningar. På idrottsplatsen finns två gräsplaner, ett bollfält

med gräs, två konstgräsplaner, en grusplan och flera mindre aktivitetsytor mm. Det finns också flera byggande med omklädningsrum, förråd, personallokaler, servicebyggnader och klubbstugor mm. På idrottsplatsen finns möjlighet att spela såväl cricket och fotboll som rugby och amerikansk fotboll. Idrottsplatsen är under utredning för en ny simhall i Malmö. Förvaltningen förslår att denna grusplan läggs om till konstgräs så snart det går med hänsyn till ovan beskrivna omständigheter och i samplanering med bytet av den äldre av de befintliga konstgräsplanens konstgräs (planerat till 2023).

Oxie Idrottsplats: Denna idrottsplats i Oxie består av en gräsplan och en grusplan samt ett par byggnader med omklädningsrum, förråd, personallokaler, servicebyggnader och klubbstugor mm. Grusplanen är utlånad till grundskoleförvaltningen som använder idrottsplatsen för skolverksamhet under tiden då andra skollokaler renoveras. Skollokalerna planeras stå kvar ett par år till, exakt årtal är oklart. Denna grusplan ska återgå till fritidsnämnden då skolan lämnar platsen. Då kan det bli aktuellt att omvandla planen till en konstgräsplan (eller motsvarande).

Oxievångs Idrottsplats: Föreningarna på denna idrottsplats rapporterar att deras ytor inte räcker till för alla unga (i ett växande Oxie) som vill få plats i deras verksamheter. På idrottsplatsen finns en konstgräsplan, en grusplan och ett större bollfält samt omklädningsrum, förråd, personallokaler, servicebyggnader och föreningsutrymmen mm. Den befintliga konstgräsplanen ska byta konstgräs under 2023. Förvaltningen föreslår att grusplanen byggs om till en konstgräsplan (eller motsvarande) under 2023 i samplanering med bytet av den befintliga konstgräsplanens konstgräs.

Rosengård Norra Idrottsplats: på denna idrottsplats finns en halv grusplan (hälften av en fullstor plan) samt en konstgräsplan och en gräsplan. På idrottsplatsen finns byggnader för omklädningsrum, föreningsverksamhet, förråd, servicebyggnader mm. Idrottsplatsen har ett stort upptagningsområde i östra Malmö. På den halva grusplanen kommer det att under 2022 läggas konstgräs, som flyttas från Malmö Idrottsplats (arenan) då den planen byts ut till ny konstgräsmatta sommaren 2022.

Tygelsjö Idrottsplats: Denna idrottsplats ligger i östra delarna av Tygelsjö och består enbart av en grusplan. På idrottsplatsen finns funktionella lokaler med omklädningsrum, förråd, föreningslokaler, personalrum mm. Idrottsplatsen har inte använts till fotboll under flera år till följd av att en ny fotbollsplan med konstgräs byggdes på Pilbäcksskolan. Tygelsjö idrottsplats används idag uteslutande av en brukshundsförening som hyr såväl byggnaderna som grusplanen. Förvaltningen bedömer att denna grusplan inte behöver läggas om till konstgräs under nuvarande förutsättningar.

Utifrån ovan förutsättningar föreslår förvaltningen att grusplaner i Malmö byggs om till konstgräsplaner (eller motsvarande) i följande tidsordning under perioden 2022-2024:

- Gullviksborgs Idrottsplats, 2022
- Oxievångs Idrottsplats, 2023 (samtidigt som byte av äldre plans konstgräs)
- Lindängen Idrottsplats, 2023 (samtidigt som byte av äldre plans konstgräs)
- Dalhem Idrottsplats, 2023
- Heleneholms Idrottsplats, 2023 (samtidigt som byte av äldre plans konstgräs)
- Bulltofta Idrottsplats 2024 (efter utredning om planens placering)

Andra fotbollsplaners utveckling

Redan beställda utvecklingsarbeten gällande utveckling av fotbollsplaner i Malmö är

- Byte av Malmö Arenas konstgräs (2022) för att uppfylla Uefas kvalitetskrav för spel på Europainivå.
- Flytt av konstgräset från Malmö Idrottsplats till Limhamns Idrottsplats och Rosengård Norra Idrottsplats. (2022)
- Byte av konstgräsplanerna (2 st) på Bäckagårds Idrottsplats, 2022 (utslitna planer)
- Byte av konstgräsplanen på Mellanhedens Idrottsplats, 2022 (utsliten plan)

Klagshamns Idrottsplats: denna idrottsplats i sydvästra Malmö ligger i ett område som har vuxit kraftigt de senare åren. Idrottsplatsen består av en gräsplan och 4 bollfältsytor. Malmö stad äger en av bollfältsytorna medan föreningen via ett gåvobrev från en privatperson äger gräsplanen och tre av bollfältsytorna. På idrottsplatsen ligger också Klagshamns sporthall samt byggnader med omklädningsrum, föreningsytor, förråd, servicebyggnader mm. Idrottsplatsens fotbollsplaner kan endast användas under sommarsäsongen. På vinterhalvåret får fotbollsverksamheten flytta till andra planer i Malmö. Detta medför många transporter för de boende i området. Idrottsplatsen ligger i ett naturkänsligt område och det får utredas vidare hur man kan utveckla fotbollsplanerna så att de kan användas även under vintersäsongen. Förvaltningen förslår att det på Malmö stads bollfältsyta läggs en ny konstgräsplan utan granulat under 2022.

Malmö IP 7-spelsplan: I samband med byggnation av en ny förskola på Malmö Idrottsplats kommer det att byggas en konstgräsplan på idrottsplatsen. Den nya konstgräsplanen blir hälften av en fullstor plan. Den beräknas stå klar ca 2024.

Rosengårds Södra Idrottsplats: Denna idrottsplats har fler olika lokaler och aktivitetsytor, t ex en sporthall, en ishall, en konstgräsplan, ett bollfält och två grusplaner. Den ena gräsplanen (A-planen) har löparbanor runt planen och tredriga läktare på båda långsidorna. A-planen utgör en viktig matcharena i östra Malmö för de lag som har kommit en bit högre i seriesystemen. Löparbanan och läktarna är under stora behov av renovering och utveckling. Det är också själva fotbollsplanen som dels är för liten för högre seriespel, dels har brunnar och andra anordningar i planens säkerhetsområde runt planen. Skaderisken är därmed stor för spelarna. Eftersom ingen förening använder löparbanorna har dessa inte renoverats på flera år. Ytmaterialet har helt tagits bort och banorna består idag endast av asfalt. Förvaltningen arbetar tillsammans med föreningarna och stadsfastigheter med att ta fram ett underlag för beställning av omläggning av planen och dess intilliggande ytor. Denna beställning presenteras för fritidsnämnden i ett särskilt ärende under 2022.

Stadionområdet plan 7: Denna plan är idag en gräsplan som används av IFK Malmö och Malmö FF. I takt med att föreningarna utvecklar sin verksamhet och växer så behövs fler träningstimmar och tider för matcher på stadionområdet. Gräsplanen är byggd med gamla mått och måtten uppfyller idag inte kraven för spel på de nämnda föreningarnas nivåer i seriesystemen. För att göra planen större krävs både utökning i bredd och längd med ca 5 meter i båda perspektiven. Breddning av planen kräver dessutom att en rad med ca 10-11 träd (Parklind) måste tas ned och omplaceras. Vid en breddning av planen bör den dessutom förses med hybridgräs och belysning, för att utöka användbara timmar från ca 400 timmar per år idag,

till ca 800-900 timmar per år efter renovering. Denna utveckling kan genomföras under 2024 om erforderliga tillstånd ges. Förvaltningen återkommer till fritidsnämnden med beställningsärende i ett senare ärende.

Barnkonsekvensanalys

Den utveckling av fotbollsplaner som beskrivs i detta ärende syftar till att ge barn och unga en utökad möjlighet att bedriva meningsfull fritidssysselsättning. Föreslagen utveckling gynnar barn och unga över hela Malmö. En utökning av fler fotbollsplaner medför en möjlighet att ge fler av de som inte redan är aktiva i fotbollsverksamhet en möjlighet att bli det. En positiv utveckling av fler flickor inom fotbollsföreningarna kan med föreslagen utveckling förstärkas.

Ansvariga

Johan Hermansson Direktör